

Informácia o aktuálnej situácii šírenia afrického moru ošípaných, realizácii opatrení na zabránenie šíreniu a eradikáciu afrického moru ošípaných a stave znižovania denzity populácie diviaka

Na základe uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 436 z 21. júla 2021 v bode C.5. bolo uložené ministromi pôdohospodárstva a rozvoja vidieka mesačne predkladať na rokovanie vlády Slovenskej republiky Informáciu o aktuálnej situácii šírenia afrického moru ošípaných, realizácii opatrení na zabránenie šíreniu a eradikáciu afrického moru ošípaných a stave znižovania denzity populácie diviaka.

Dňa 19.10.2022 bol na Úrad vlády SR predložený materiál „Návrh na zmenu bodu C.5 z uznesenia vlády SR č. 436 z 21. júla 2021“, s návrhom uznesenia predkladať „Informáciu o aktuálnej situácii šírenia afrického moru ošípaných, realizácii opatrení na zabránenie šíreniu a eradikáciu afrického moru ošípaných a stave znižovania denzity populácie diviaka“ na rokovanie vlády SR raz štvrťročne. Uznesením vlády č.659/2022 bol tento návrh bez pripomienok schválený.

V boji proti šíreniu Afrického moru ošípaných (AMO) v rámci Slovenska bolo zo strany rezortu a Štátnej veterinárnej a potravinovej správy Slovenskej republiky vykonaných množstvo opatrení a vydaných nariadení.

V rámci vyhlásenia mimoriadnej situácie bol vypracovaný:

- plán kontrol poľovných revírov so zameraním na kontrolu všetkých aktivít užívateľov poľovných revírov smerujúcich k zvýšenej intenzite lovu ako aj odstraňovaniu kadáverov. Počet kontrol k 31.5.2024 je znázornený v **Prílohe č. 1**.

Za obdobie od 1.1.2024 do 31.5.2024 bolo vykonaných v poľových revíroch spolu 81 kontrol. Z toho v oblasti bez obmedzení (biela zóna) bolo vykonaných 12, v nárastníckej oblasti (modrá zóna) 14 a v oblasti výskytu AMO u diviakov (ružová zóna) 7 a v oblasti výskytu AMO u domácich ošípaných (červená zóna) bolo vykonaných 48 kontrol.

- plán kontrol spracovateľských závodov bravčového mäsa so zameraním na vysledovateľnosť a vypracovanie „dodávateľskej“ mapy suroviny podľa výsledkov vysledovateľnosti bravčového mäsa určeného na spracovanie. V rámci plnenia tohto opatrenia boli zistené skutočné objemy a krajiny pôvodu mäsa.

Za obdobie od 1.3.2024 do 31.5.2024 bolo vykonaných celkom 1 481 úradných kontrol s negatívnym výsledkom.

Prehľad pôvodu jatočných ošípaných zabitých na schválených bitúnkoch v SR za obdobie od 1.3.2024 do 31.5.2024

Pôvod jatočných ošípaných zabitých na bitúнку v SR	Počet jatočných ošípaných		
	III	IV	V
mesiac			
Ošípané pochádzajúce z chovov zo SR z reštrikčného pásma I. + oblasti bez výskytu AMO	23 800	27 854	27 548
Ošípané pochádzajúce z chovov z reštrikčného pásma II. v SR	2 831	2 733	2 810
Ošípané pochádzajúce z chovov z reštrikčného pásma III. v SR	0	0	0
Spolu ošípané - ošípané z chovov zo SR (reštrikčné pásma I., II., III., + oblasti bez výskytu AMO)	26 631	30 587	30 358
Ošípané z iných členských štátov EU	10 766	7 016	5 551
Spolu všetky zabitú ošípané	37 397	37 603	35 909

Najväčšie množstvo bravčového mäsa za obdobie od 1.3.2024 do 31.5.2024 bolo dovezené v objeme 8 753 619 kg z Poľska, 7 036 740 kg zo Španielska a v objeme 5 475 414 kg z Českej republiky. Z 12 štátov EÚ bolo za uvedené obdobie na Slovensko dovezených **25 189** zásielok v celkovom objeme **37 932 843** kg bravčového mäsa - **Príloha č. 2**

- plán kontrol na „hranici“ s PL a CZ so zameraním sa na kontrolu pôvodu bravčového mäsa, testovanie na AMO s cieľom odhaliť, identifikovať zdroj a zamedziť dovozu bravčového mäsa zo zóny II a III z členských krajín EÚ kde je identifikovaná nákaza AMO.

Od prvého potvrdeného výskytu Afrického moru na Slovensku od 25.7.2019 do 31.5.2024 bol výskyt AMO u domácich ošípaných potvrdený v 43 chovoch a v prípade uhynutej či ulovenej diviacej zveri bolo potvrdených 4 932 pozitívnych prípadov. Najväčšou hrozbou zostávajú pre nás naďalej okolité štáty Maďarsko, Poľsko a Ukrajina. Dňa 2.12.2022 bol prvý potvrdený pozitívny prípad u diviacej zveri zaznamenaný po piatich rokoch aj v Českej republike, v okrese Liberec, kam prenikol z Poľska.

V zmysle vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) 2023/594, ktorým sa stanovujú osobitné opatrenia na kontrolu afrického moru ošípaných ako aj v zmysle vykonávacích nariadení, ktorými sa mení príloha I uvedeného nariadenia je možné vykonať zmeny z oblasti III. do oblasti II. po uplynutí 12 mesiacov. V určitých situáciách sa za dodržania striktné predpísaných podmienok môže toto obdobie skrátiť na 3 mesiace.

Všetky oblasti ohľadom výskytu AMO na Slovensku znázorňuje **Príloha č. 3**. Pozitívom je, že z 12 červených oblastí ich počet od decembra 2022 do konca mája 2024 udržiavame na 0.

V roku 2022 bolo zaznamenaných 5 prípadov výskytu AMO u domácich ošípaných. Posledný potvrdený prípad bol dňa 26.7.2022 v okrese Michalovce, kde bola nariadená depopulácia 62 ks ošípaných. K 31.5.2024 nebol potvrdený žiadny ďalší pozitívny prípad u domácich ošípaných.

Prioritou je chrániť veľkochovy a domáce chovy ošípaných, ktorých populácia každoročne klesá. K 31.5.2024 sú stavy ošípaných na úrovni 438 551 ks. Najviac úsilia v boji proti AMO musíme vyvinúť v juhozápadnej časti Slovenska, kde sú najväčšie produkčné chovy ošípaných.

Informácia o vykonanom love a úhyne diviacej zveri za poľovnícku sezónu 2024/2025 so stavom k 31.05.2024.

Od začiatku poľovníckej sezóny 2024/25, t.j. od 1.3.2024 je na Slovensku k 31.05.2024 ulovených 7 239 ks diviacej zveri. Mesačný prehľad uvádzame v nasledovnej tabuľke:

mesiac	lov
marec	1 411
apríl	2 386
máj	3 442
jún	
júl	
august	
september	
október	
november	
december	
január	
február	
Spolu k 31.5.2024	7 239

Pre porovnanie uvádzame lov k adekvátnemu obdobiu z troch predchádzajúcich rokov:

Spolu k 31.05.2023 poľ sezóna 2023	8 383
Spolu k 31.05.2022 poľ sezóna 2022	9 254
Spolu k 31.05.2021 poľ sezóna 2021	8 166
Spolu k 31.5.2020 poľ sezóna 2020	12 398

Zdôvodnenie odlovu v aktuálnej sezóne proti predchádzajúcej

V tabuľke uvádzame prehľad o love k 31.05.2024 v porovnaní so stavom k 31.05.2023. Modrou farbou sú zvýraznené kraje, v ktorých doteraz AMO zaznamenaný nebol, resp. bol zaznamenaný len na malej časti územia kraja. Pozitívne bolo, že sa práve v týchto krajoch lovilo omnoho viac diviakov ako v predchádzajúcich poľovníckych sezónach. Teraz už za sledované obdobie je lov v týchto krajoch menší ako vo vlaňajšej poľovníckej sezóne. Pravdepodobne je to ovplyvnené zvýšeným lovom v predchádzajúcich rokoch aj z dôvodu motivačného vplyvu prostredníctvom aplikácie „zástrelné“ je teraz lov nižší. Pozitívom môže byť to, že sa nám darí znižovať aj na tomto území denzitu diviacej zveri na požadovanú úroveň a to 0,5 diviaka na km² a početnosť diviacej zveri pravdepodobne aj v týchto krajoch klesá.

kraj	lov k 31.05.2023	lov k 31.05.2024	rozdiel
Bratislava	819	609	- 210
Trnava	855	649	- 206
Nitra	1 571	1 338	- 233
Trenčín	2 000	2 036	36
Žilina	1 006	851	- 155
Spolu	6 251	5 483	- 768
Banská Bystrica	1 580	1 296	- 284
Prešov	278	186	- 92
Košice	194	229	35
VLM	80	45	- 35
Spolu	8 383	7 239	-1 144

V uvedených krajoch sa lov diviacej zveri oproti uplynulej poľovníckej sezóne **znížil o 1 144 ks.**

Vývoj úhynov

Prehľad o výške úhynov za posledné roky je uvedený z poľovníckej štatistiky.

Poľovnícka sezóna	Úhyn v ks
2024/25 k 31.5.2024	131
2023/24	1 335
2022/23	1 542
2021/22	4 505
2020/21	2 650

Celková bilancia lovu a úhynov za posledných 5 rokov za rovnaké obdobie.

	lov	úhyn	spolu
Spolu k 31.05.2024	7 239	131	7 370
Spolu k 31.05.2023	8 383	403	8 786
Spolu k 31.05.2022	9 254	403	9 657
Spolu k 31.05.2021	8 166	2 111	10 277
Spolu k 31.05.2020	12 398	314	12 712

Celková bilancia lovu a úhynov od roku 2019 za celé územie Slovenskej republiky:

	lov	úhyn	spolu
Poľovnícka sezóna 2023/24	60 232	1 335	61 567
Poľovnícka sezóna 2022/23	52 163	1 542	53 705
Poľovnícka sezóna 2021/22	72 116	4 505	76 621
Poľovnícka sezóna 2020/21	59 656	2 650	62 306
Poľovnícka sezóna 2019/20	74 947	1 576	76 523

Tabuľku o love diviačej zveri k 31.05.2024 podľa krajov tvorí **Príloha č. 4.**